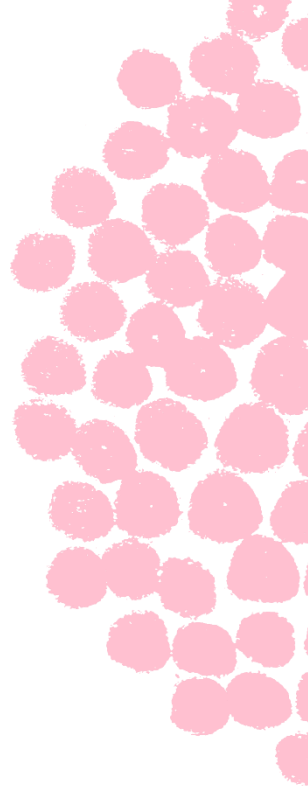

Kuntapäätäjäkysely 2025:

Kunnallisten luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025–2029.

Keskeiset havainnot

- **Valtaosa (80 %) kyselyyn vastanneista luottamushenkilöistä ja johtavista viranhaltijoista näkee, että keskustelu- ja päätöksentekoilmapiiri vaikuttaa melko tai erittäin paljon oman kunnan toimintaedellytyksiin kuluvalle valtuustokaudella 2025-2029.**
- **Keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin merkitys näyttäisi kasvaneen huomattavasti syksystä 2024.** Tuolloin runsas puolet (56%) katsoi ilmapiirin vaikuttavan melko tai erittäin paljon oman kunnan toimintaedellytyksiin.
- Johtavat viranhaltijat painottavat keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutusta kunnan toimintaedellytyksiin selvästi enemmän kuin luottamushenkilöt, alle kolmekymppiset selvästi enemmän kuin vanhemmat ikäluokat, naiset enemmän kuin miehet ja suomenkieliset enemmän kuin ruotsinkieliset.
- Luottamushenkilöiden keskuudessa vasta valtuustotyön aloittaneet sekä vähintään kuusi valtuustokauden kokemuksen omaavat pitävät keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutusta kunnan toimintaedellytyksiin suurempana kuin 1-5 valtuustokautta luottamushenkilönä toimineet.
- Luottamushenkilöiden selvä enemmistö kaikissa puolueissa ja ryhmittymissä pitää keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutusta kunnan toimintaedellytyksiin suurena. Eri ryhmittymien väliset äärierot ovat kuitenkin suuria (min RKP 61% ja max 84% Vihreät ja valitsijayhdistykset).
- Suurin osa vastanneista kaikenkokoisissa kunnissa arvioi keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttavan melko tai erittäin paljon oman kunnan toimintaedellytyksiin. Kokoluokkien väliset äärierot ovat kuitenkin merkittäviä (min 73% yli 100 000 as. ja max 82% alle 10 000 as.).
- Kolme neljästä kyselyyn vastanneesta kuntapäättäjistä lähes kaikissa maakunnissa (pl Pohjanmaa) arvioi keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttavan melko tai erittäin paljon oman kunnan edellytyksiin kuluvalle valtuustokaudella. Äärierot maakuntien välillä erittäin suuria (max Etelä-Savo 86% ja min Pohjanmaa 61%).

Keskeisiä johtopäätöksiä

- Kuntaliiton aiempien kuntapäättäjäkyselyjen tulokset osoittavat, että hyvän keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin edistäminen on paitsi mahdollista, myös välttämätöntä kuntien elinvoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin turvaamiseksi.
- Hyvin toimiva päätöksentekokulttuuri ja avoin, rakentava keskustelu luovat perustan, jossa päättäjät voivat paremmin palvella kuntalaisia ja vastata yhteisiin haasteisiin.
- Kunnan keskustelu- ja päätöksentekokulttuuri vaikuttaa aiemman, [syksyllä 2024 toteutetun Kuntapäättäjätutkimuksen](#) tulosten mukaan myös ihmisten halukkuuteen asettua kuntavaaliehdokkaaksi. Kyse on siis myös kuntademokratian toimivuuden turvaamisesta.
- Kuntaliiton suositukset hyvän keskustelu- ja päätöksentekokulttuurin rakentamiseksi korostavat muun muassa kuntastrategioiden ja arvojen merkitystä, eettisten pelisääntöjen käyttöönottoa sekä koulutusten järjestämistä luottamushenkilöille ja viranhaltijoille.

ks. Kuntaliiton oppaat
[Luottamushenkilöiden väliseen epäasialliseen käytökseen puuttuminen](#) (2025),
[Kuntapäättäjän kokouskäsikirja](#) (2025),
[Kunnanhallituksen hyvä työskentely](#) (2024) ja
[Yhteisesti sovitut toimintamallit ja pelisäännöt kuntien johtamisessa](#) (2022).

Lähde: Kuntapäättäjäkysely 2025. Kuntaliitto, Keva ja MDI.

”Jatkuva riitely viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden välillä vaikeuttaa voimakkaasti kaikkea päätöksentekoa kunnassa.”

”Kunnan keskustelu- ja päätöksentekoilmapiiri on erittäin hyvä ja sen johdosta kykenemme löytämään ratkaisuja kipeisiin asioihin.”

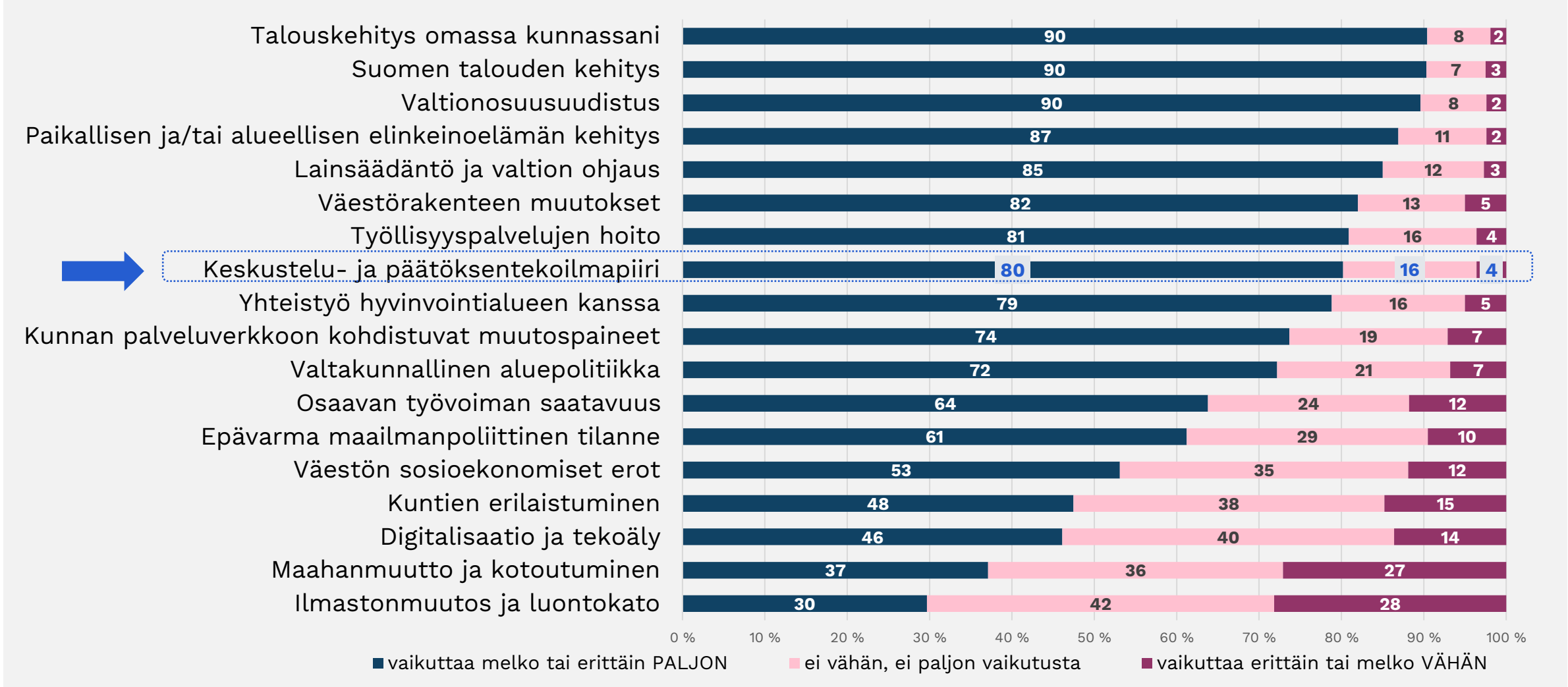

Kuntapäätäjäkysely 2025:

80 %

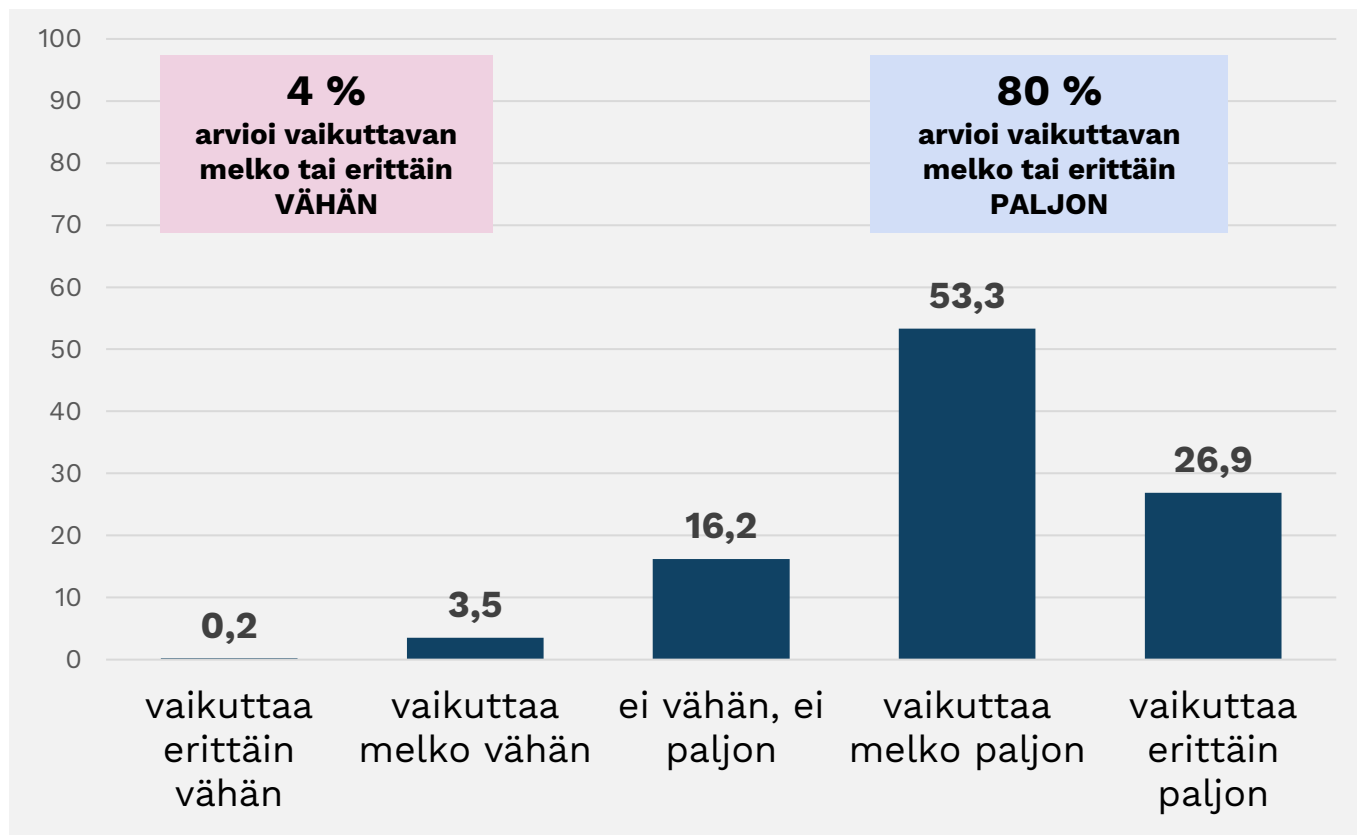
vastanneista kokee keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttavan melko tai erittäin paljon oman kunnan toimintaedellytyksiin tällä valtuustokaudella.

Keskustelu- ja päätöksentekoilmapiiri 10 tärkeimmän joukossa

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

Vastausten %-jakaumat. (N=2549)

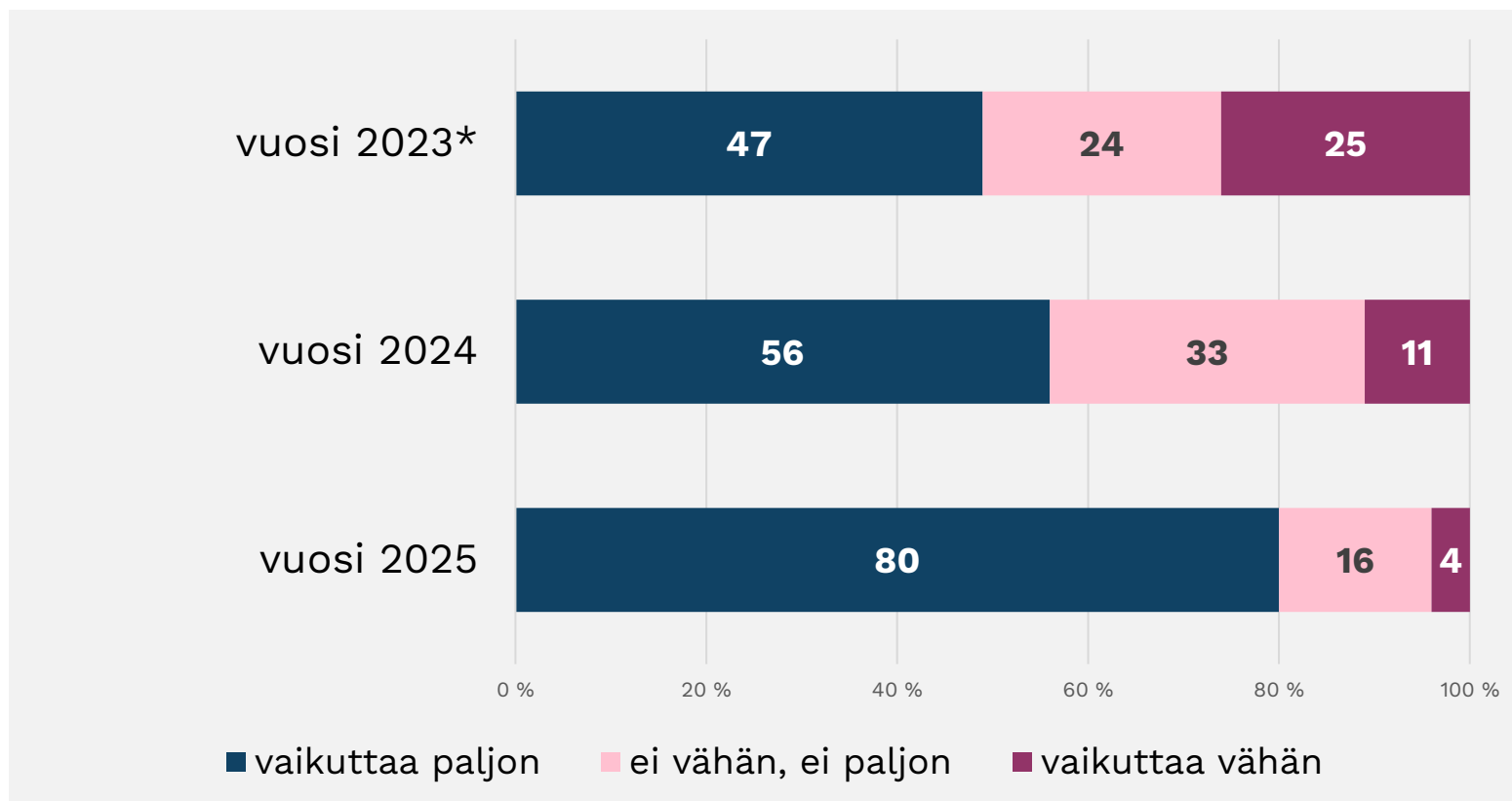
Valtaosa eli 80 % vastanneista kuntapäättäjistä arvioi keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttavan melko tai erittäin paljon oman kunnan toimintaedellytyksiin tulevalla valtuustokaudella.

4 % vastanneista arvioi keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttavan melko tai erittäin vähän.

16 % arvioi, ettei keskustelu- ja päätöksentekoilmapiiri vaikuta paljoa eikä vähän.

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin.

Vastausten %-jakaumat vuosina 2023, 2024 ja 2025. (N-2024=2549)

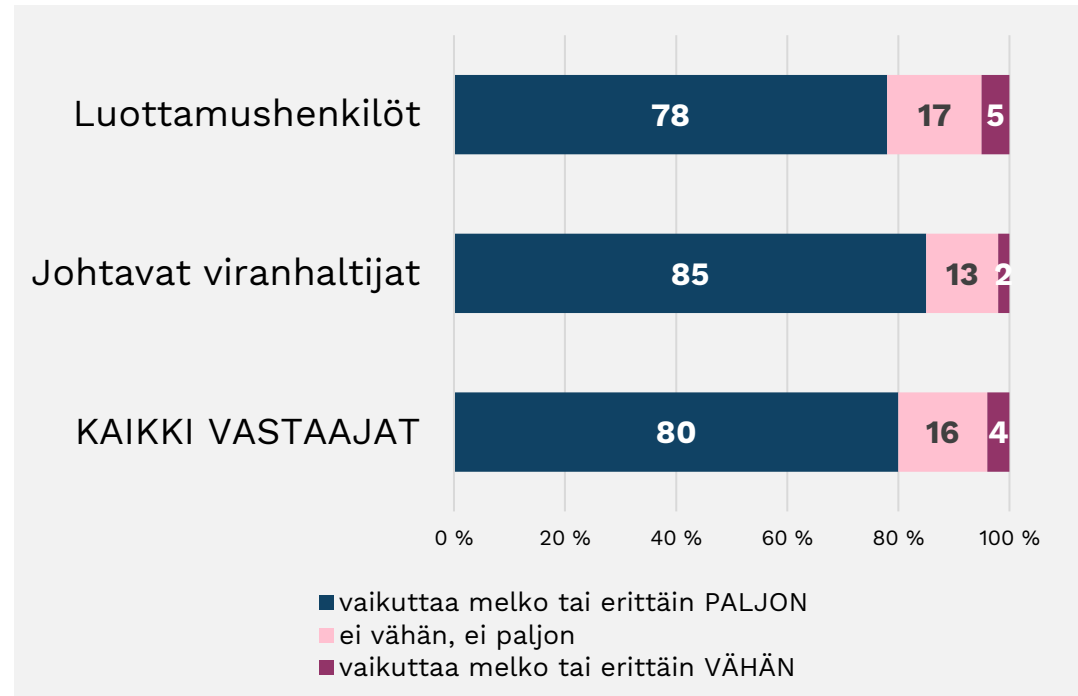
Keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin merkitys kunnan edellytyksiin vaikuttavana tekijänä on kasvanut voimakkaasti viime vuosina.

Vuoden 2023 kysymysmuotoilu: ”Missä määrin haastaa...”

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

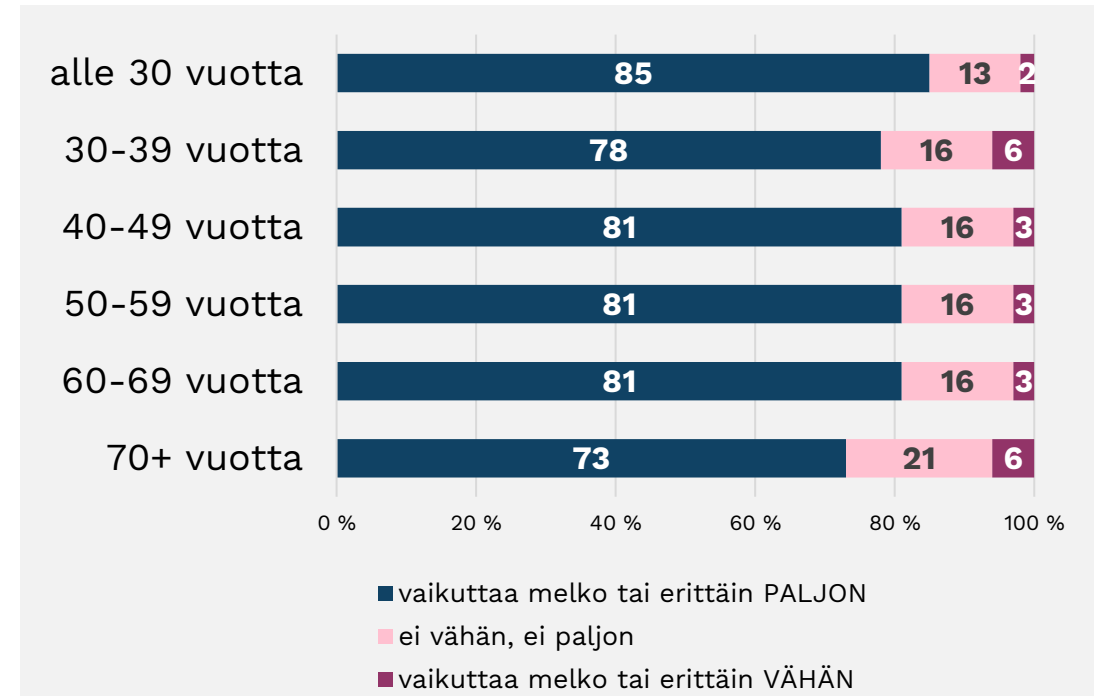
Vastausten %-jakaumat aseman ja ikäluokan mukaan.

Aseman mukainen tarkastelu (N=2549)

Johtavat viranhaltijat painottavat keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutusta oman kunnan toimintaedellytyksiin selvästi enemmän kuin luottamushenkilöt. (85% vs. 78%)

Ikäluokittainen tarkastelu

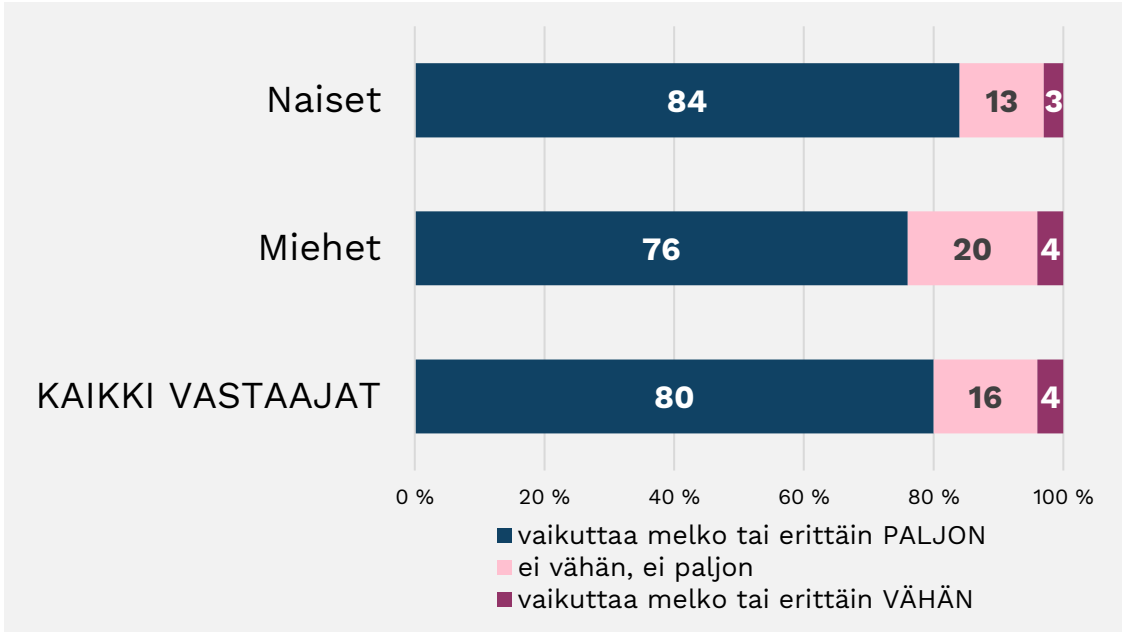

Alle 30-vuotiaat painottavat keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutusta oman kunnan toimintaedellytyksiin selvästi vanhempia ikäluokkia enemmän. Suurin ero vanhimpaan ikäluokkaan. (min 73%, max 85%)

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

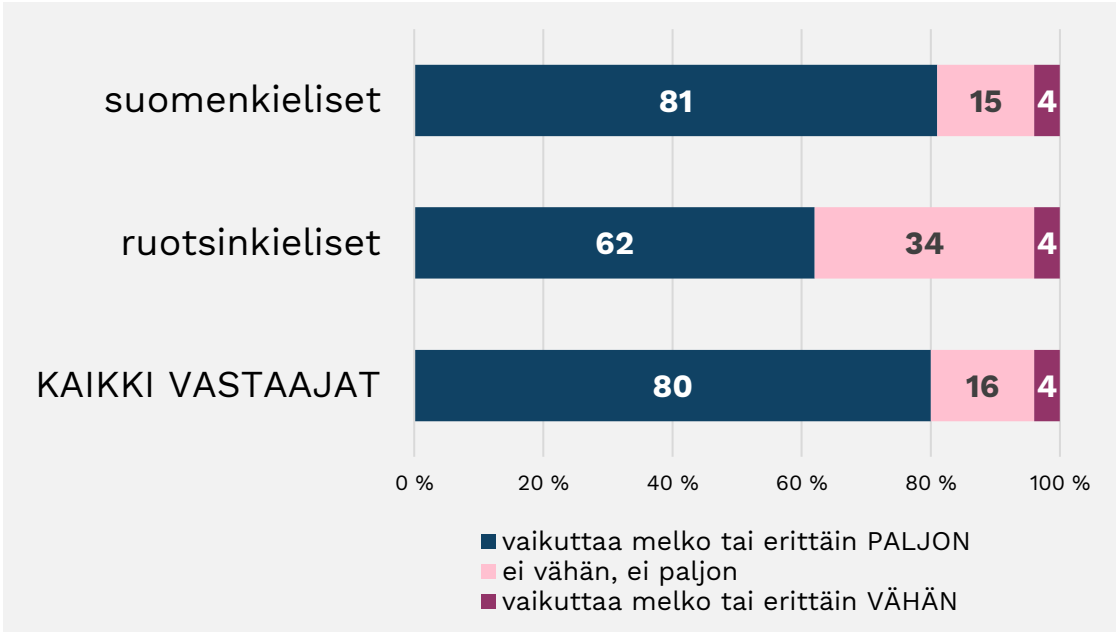
Vastausten %-jakaumat sukupuolen ja äidinkielen mukaan.

Sukupuolen mukainen tarkastelu (N=2528)

Naiset painottavat keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutusta oman kunnan toimintaedellytyksiin selvästi enemmän kuin miehet. (84% vs. 76%)

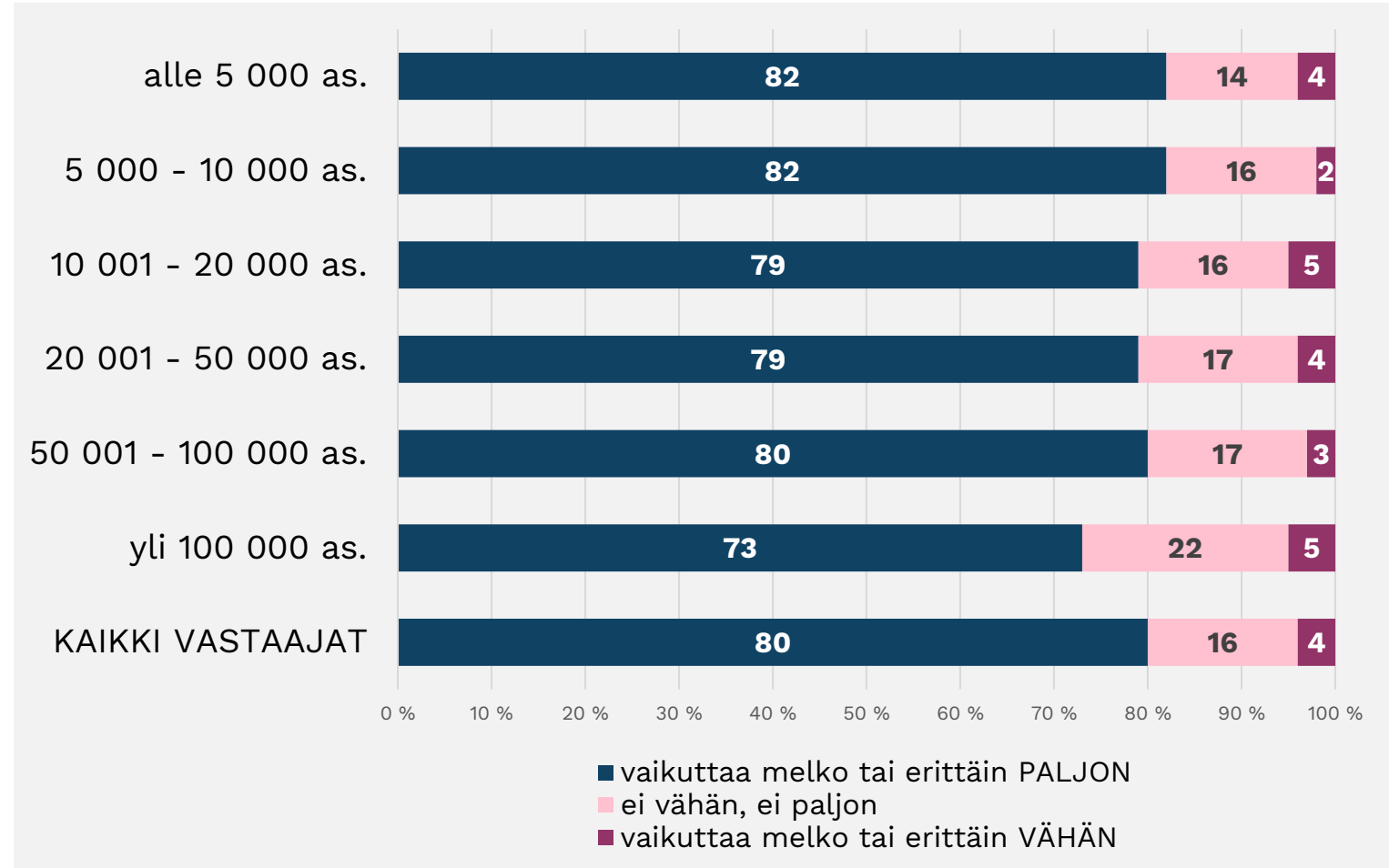
Äidinkielen mukainen tarkastelu (N=2522)

Suomenkieliset painottavat keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutusta oman kunnan toimintaedellytyksiin selvästi enemmän kuin ruotsinkieliset. (81% vs. 62%)

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

Vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain. (N=2549)

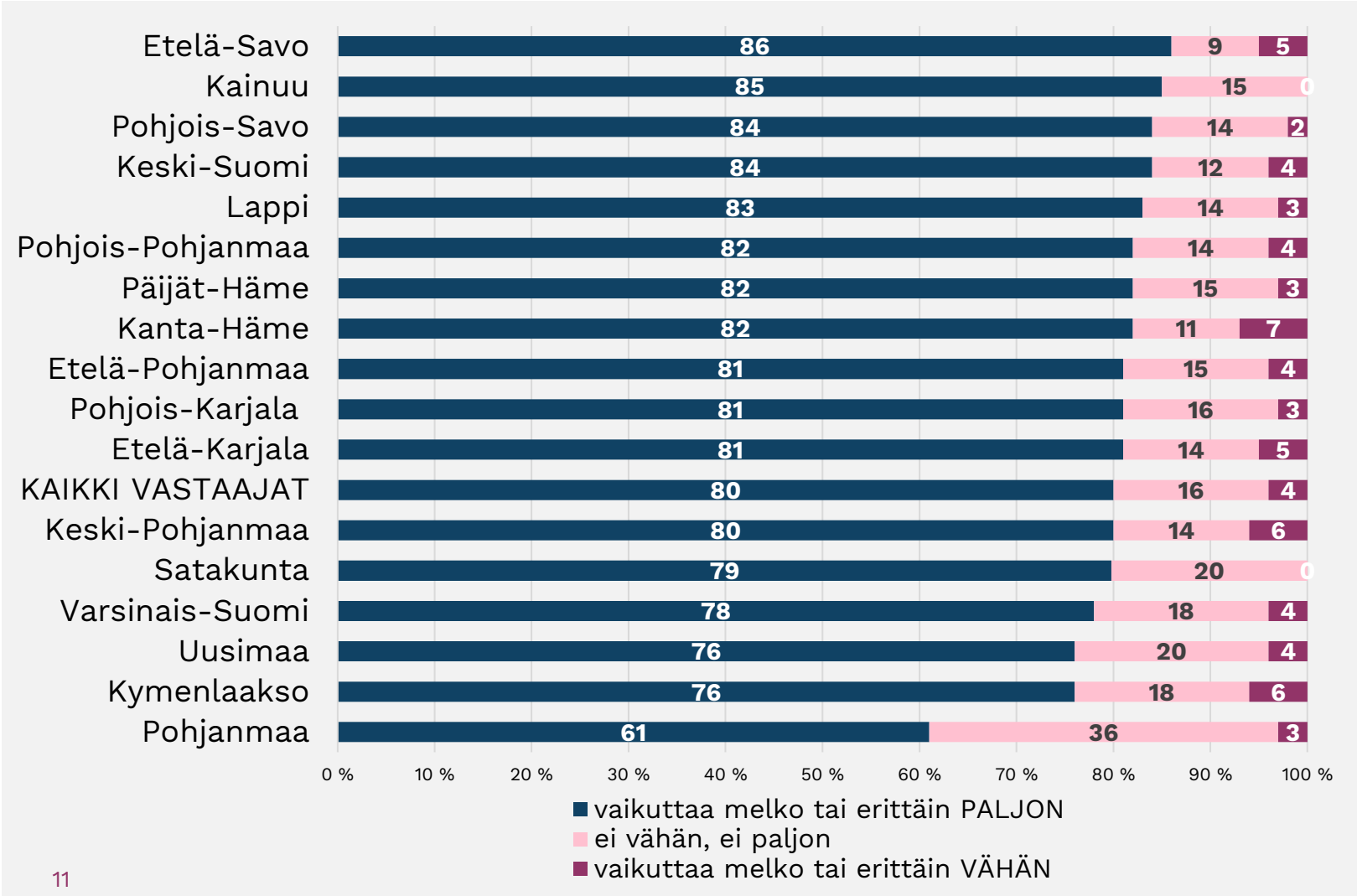
Suurin osa vastanneista kaikenkokoisissa kunnissa arvioi keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttavan melko tai erittäin paljon oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

Kuntakokoluokkien välinen ääriero on merkittävä.

Min: yli 100 000 as. 73 %
Max: alle 10 000 as. 82 %

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

Vastausten %-jakaumat maakunnittain (N=2549)

Lähes kaikissa maakunnissa Pohjanmaata lukuun ottamatta vähintään kolme neljästä kyselyyn vastanneesta kuntapäättäjistä arvioi keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttavan melko tai erittäin paljon oman kunnan edellytyksiin tällä valtuustokaudella.

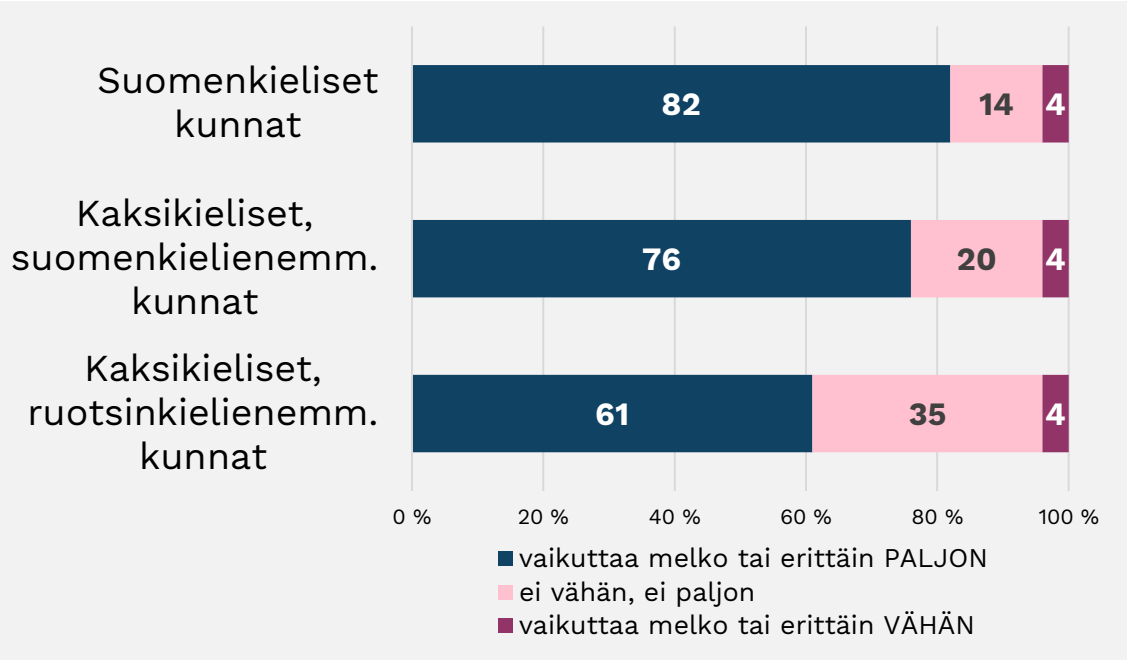
Maakuntien väliset ääri vaihtelut ovat suuria.

max: Etelä-Savo 86 %
min: Pohjanmaa 61 %.

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

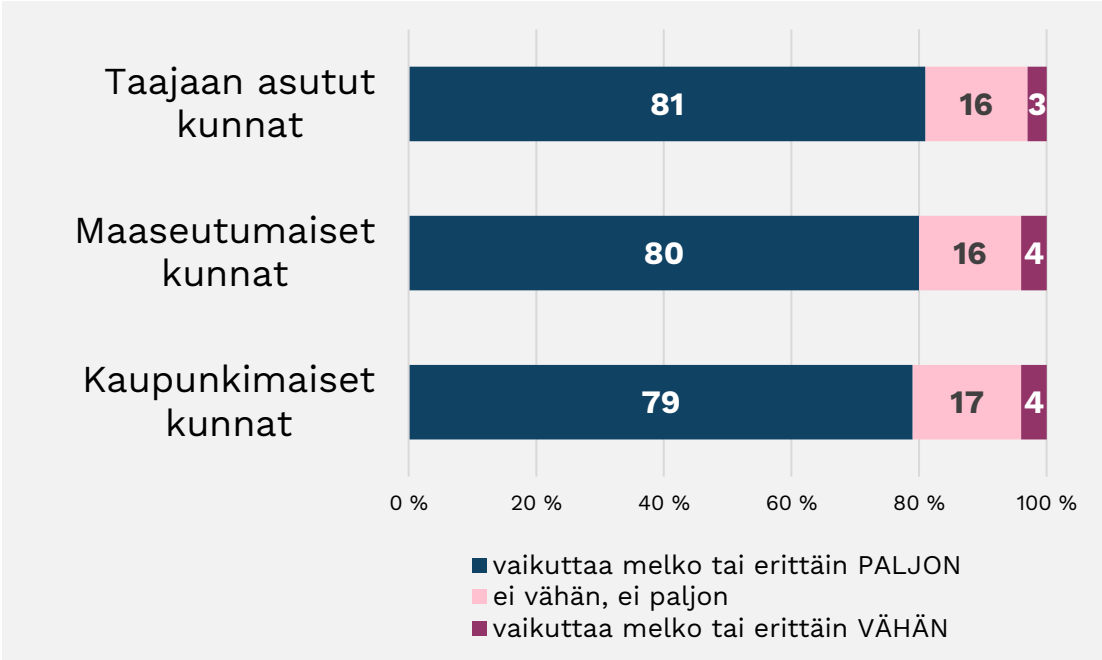
Vastausten %-jakaumat kunnan kielisuhteen ja tilastollisen kuntaryhmän mukaan.

Kunnan kielisuhteen mukaan (N=2549)

Suomenkielisissä kunnissa arvioidaan keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttavan eniten, kaksikielisissä ruotsinkielienemmistöisissä kunnissa vähiten (min 61%, max 82%).

Tilastollisen kuntaryhmän mukaan (N=254)

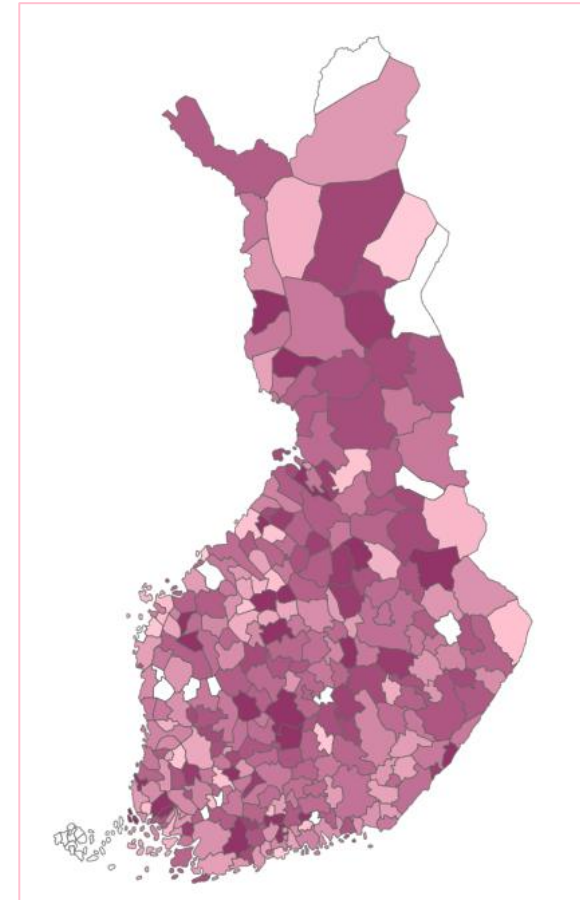
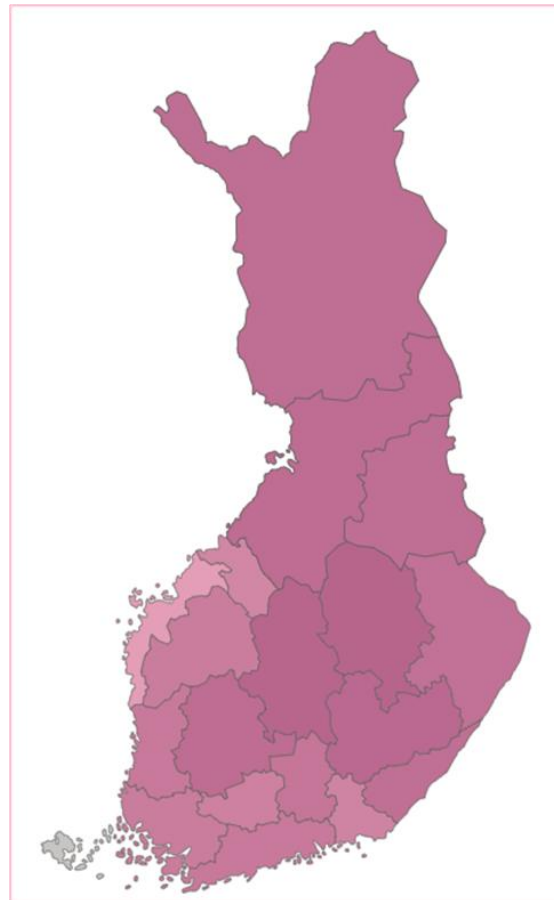

Taajaan asutuissa kunnissa arvioidaan keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttava hieman enemmän kuin kaupunkimaisissa kunnissa. Erot marginaalisia (79%-81%).

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

Maakunnittaiset ja kunnittaiset keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi, arvo sitä suurempaa vaikutusta pidetään oman kunnan toimintaedellytyksille.

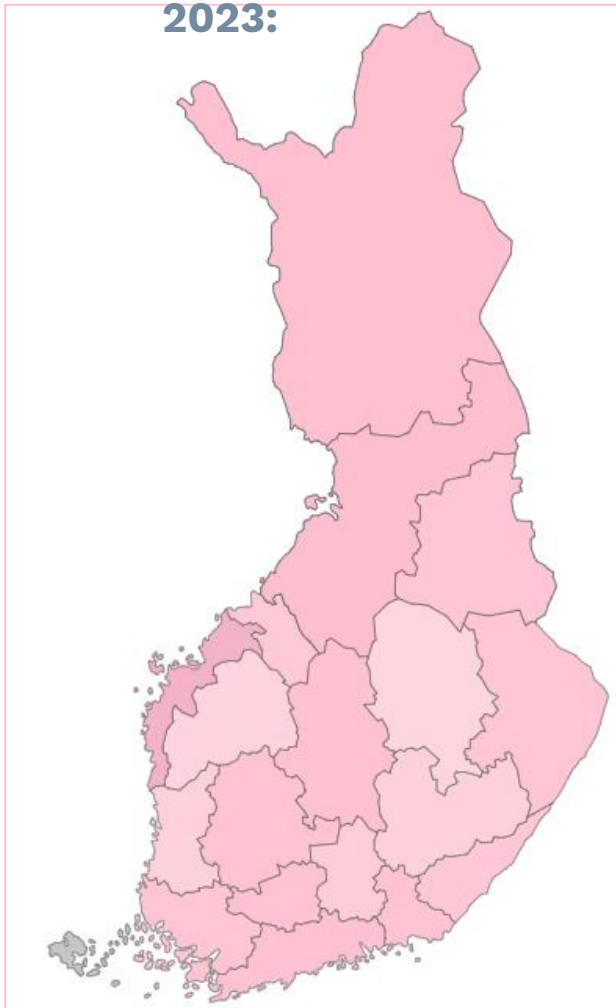
Mitä suurempi arvo, sitä tummempi väri.
Valkoisella näkyvissä kunnissa vastausmäärä alle 3.

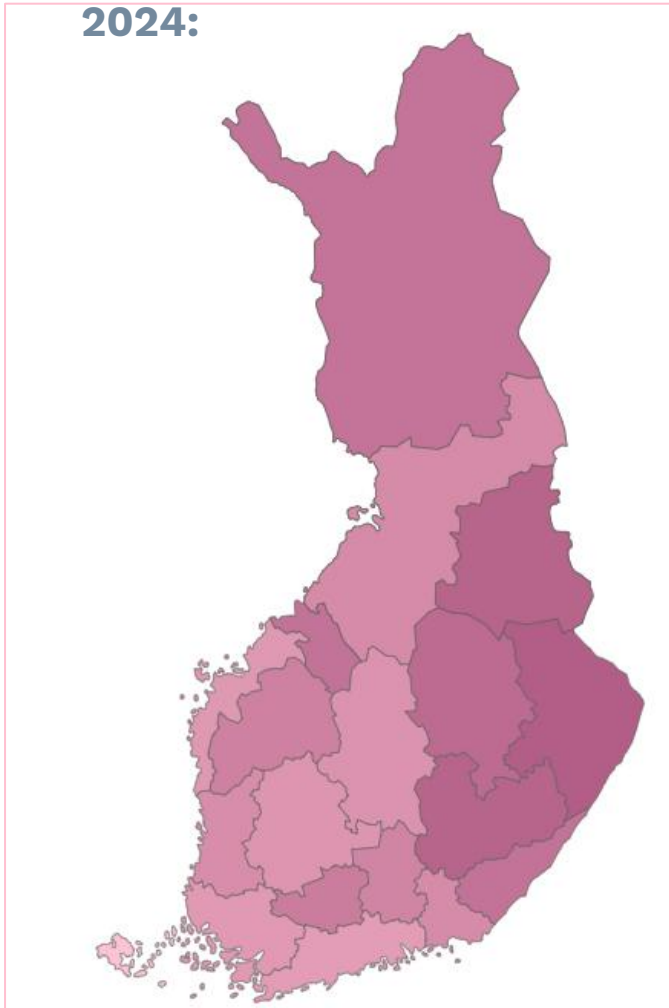
Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin kyselytulosten 2023, 2024 ja 2025 perusteella.

Maakunnittaiset keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi, arvo sitä suurempana vaikutusta pidetään oman kunnan toimintaedellytyksille. Mitä suurempi arvo, sitä tummempi väri.

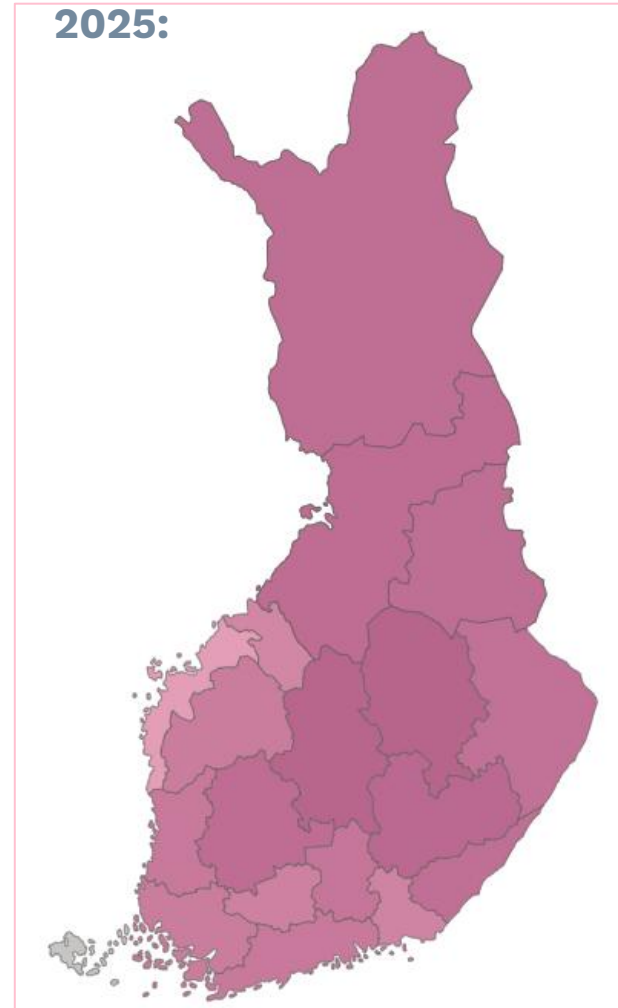
2023:

2024:

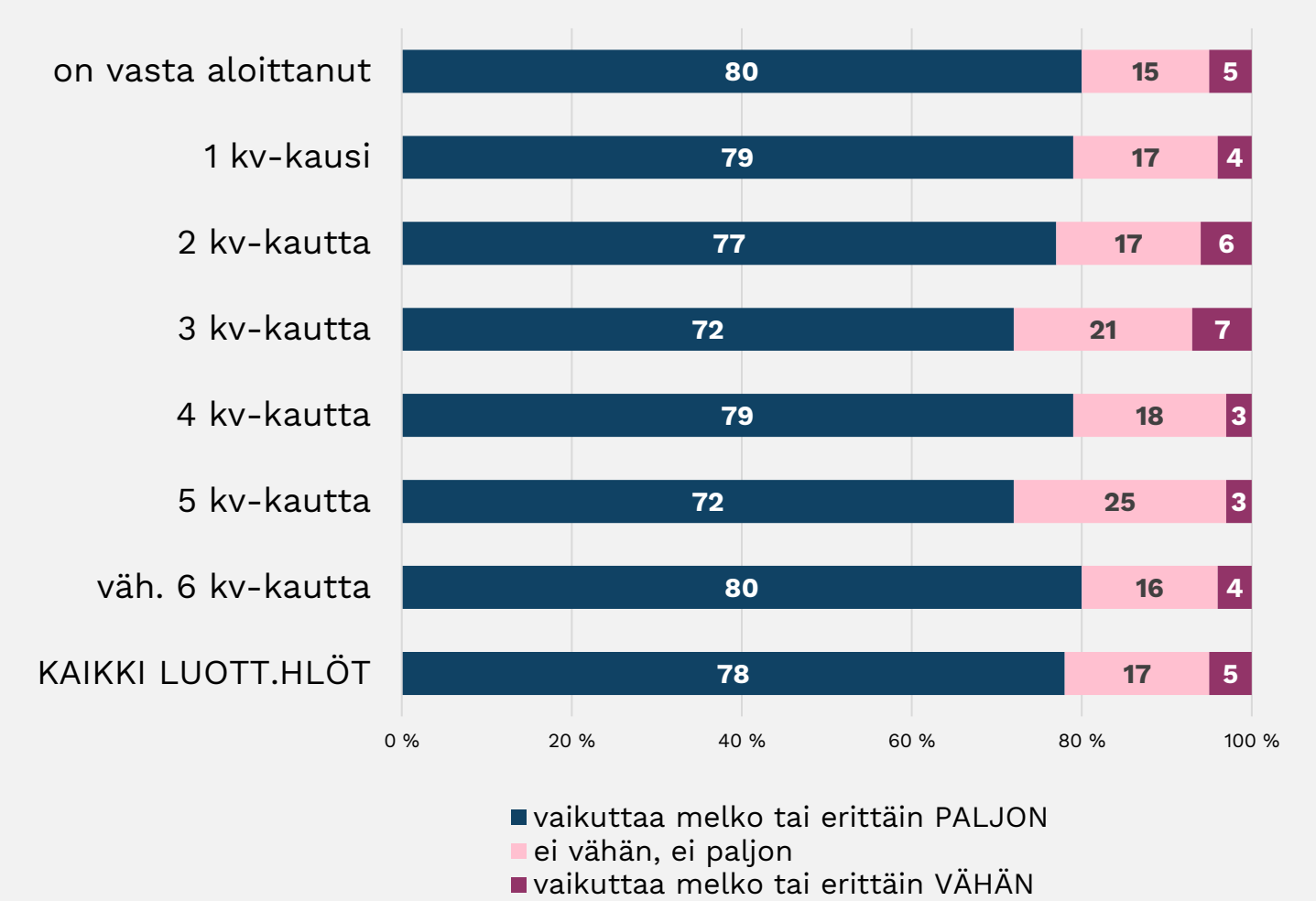
2025:

Luottamushenkilöiden näkemykset keskustelu- ja päättöksenteoilmapiirin vaikutuksesta 2025

Luottamushenkilöiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

Vastausten %-jakaumat luottamushenkilön valtuustokokemuksen mukaan. (N=1776)

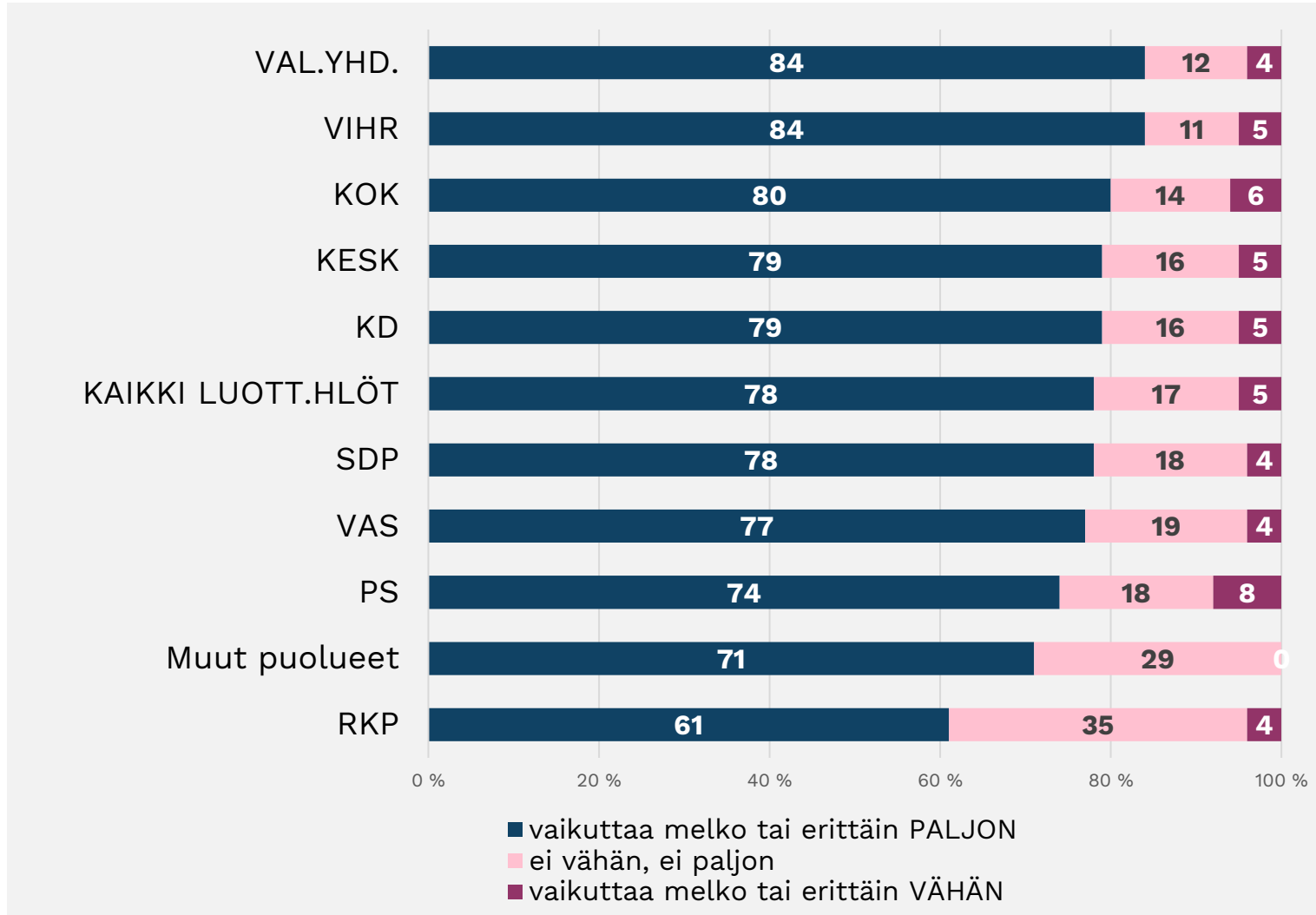
Vasta valtuustotyön aloittaneet sekä vähintään kuuden valtuustokauden kokemuksen omaavat luottamushenkilöt pitävät keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutusta oman kunnan toimintaedellytyksiin suurimpana.

min: kolme ja viisi valtuustokautta toimineet 72%

max: vasta aloittaneet ja vähintään kuusi kautta toimineet 80%

Luottamushenkilöiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

Vastausten %-jakaumat luottamushenkilön puoluetaustan mukaan. (N=1775)

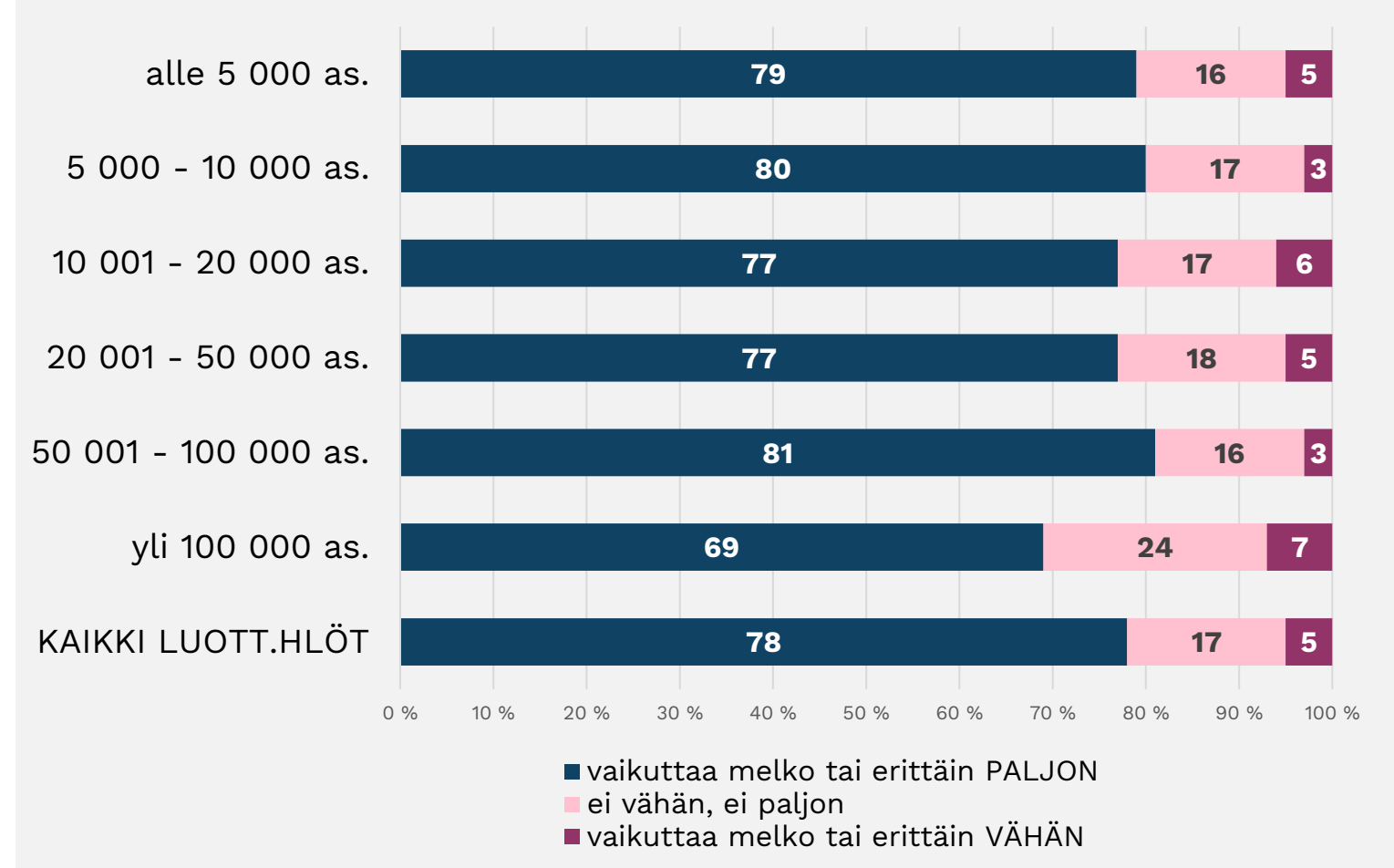
Kaikissa puolueissa ja ryhmittymissä selvä enemmistö vastanneista luottamushenkilöistä arvioi keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttavan melko tai erittäin paljon oman kunnan edellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

Eri puolueiden väliset äärierot ovat merkittäviä.

min: RKP 61 %
max: Valitsijayhdistykset ja vihreät 84 %

Luottamushenkilöiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

Vastausten %-jakaumat luottamushenkilön edustaman kunnan koon mukaan. (N=1780)

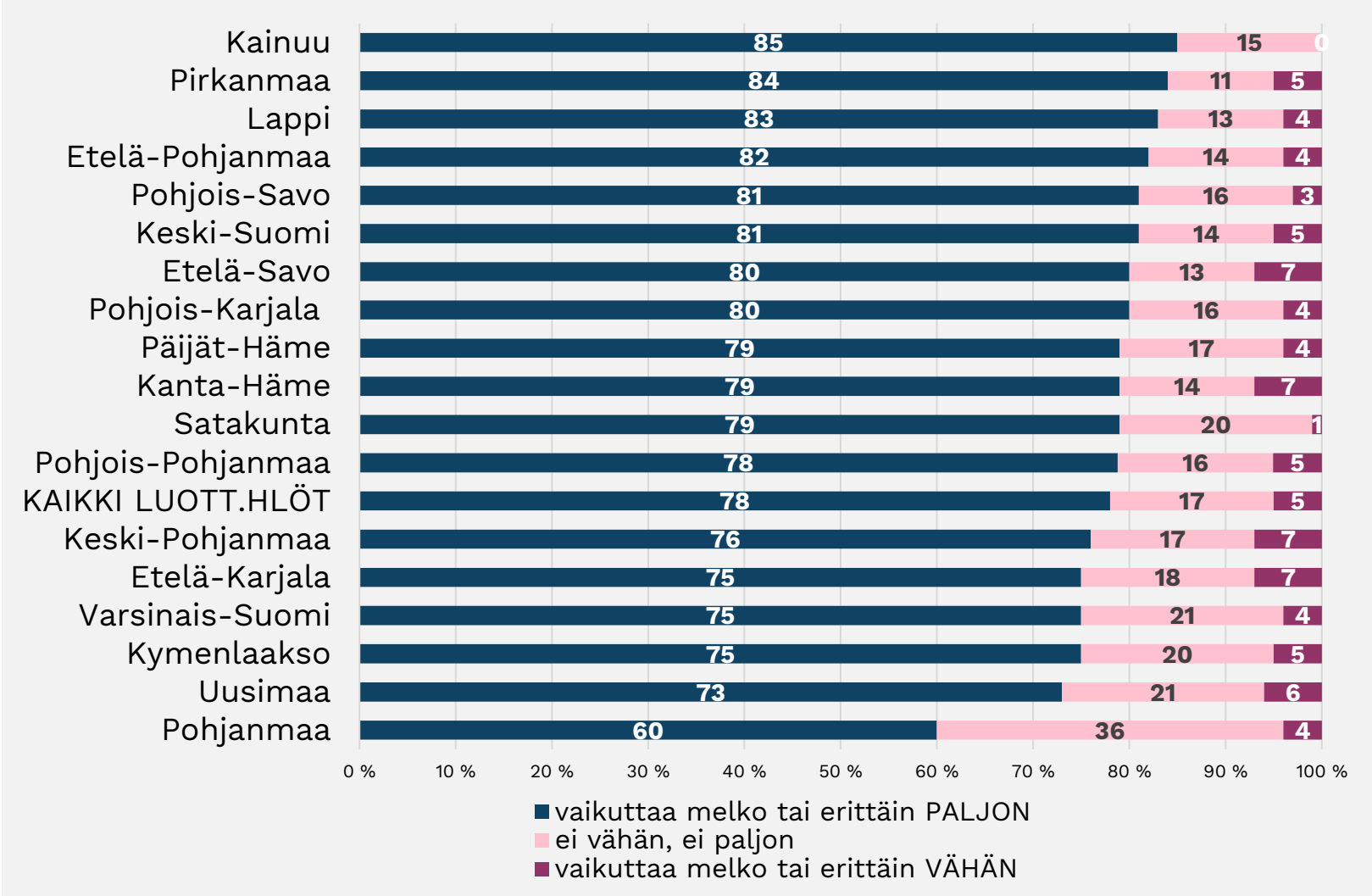
Suurin osa vastanneista kaikenkokoisissa kunnissa arvioi keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttavan melko tai erittäin paljon oman kunnan edellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

Kuntakokoluokkien välinen ääriero on merkittävä.

min: yli 100 000 as. 69 %
max: 50 001 – 100 000 as. 81 %

Luottamushenkilöiden arviot keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin valtuustokaudella 2025-2029.

Vastausten %-jakaumat luottamushenkilön edustaman maakunnan mukaan. (N=1780)

Valtaosassa maakuntia vähintään kolme neljästä kyselyyn vastanneesta kuntapäättäjistä arvioi keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirin vaikuttavan melko tai erittäin paljon oman kunnan edellytyksiin tällä valtuustokaudella.

Maakuntien välillä on erittäin suuret äärierot.

min: Pohjanmaa 60 %.
max: Kainuu 85 %

Kyselyyn vastanneiden mainintoja kunnan omiin toimintaedellytyksiin vaikuttavista tekijöistä

Kiitos. Tack.

Marianne Pekola-Sjöblom
marianne.pekola-sjoblom@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi